

Valprogram 1989-1991

Morgondagens möjligheter ger framtidstro. Men hotbilderna måste tas på allvar. Miljön ger grunden för vår tillvaro. Fred och frihet är förutsättningar för utveckling och framåtskridande.

Det krävs ett starkt internationellt engagemang både globalt och i Europa för att möjliggöra utveckling och utjämning, avspänning, ökad frihet och gemensamma lösningar på gränsöverskridande miljöproblem.

Centerns idéer utgår ifrån alla människors lika värde, rättigheter och ansvar. Det innebär jämställdhet mellan kvinnor och män. Välfärden ska fördelas rättvist, livskvaliteten höjas och kulturell mångfald skapas. Alla människor ska garanteras bra vård och omsorg på lika villkor. Hela Sverige ska leva!

Rättssamhället och rättssäkerheten måste stärkas. Demokratin, likheten inför lagen och enskilda människors integritet ska värnas. Ämbetsmannansansvaret förstärkas. Alla har rätt att känna trygghet mot våld och stöld. Brottsoffer måste få samhällets stöd.

Utbildning är den viktigaste framtidsinvesteringen. Centern arbetar för ett kunskapssamhälle med en teknikutveckling som ger förbättrad välfärd. Tekniken måste alltid värderas efter konsekvenserna för natur, människor och samhälle. All mänsklig verksamhet ska bedrivas inom de gränser naturen sätter. Varaktig ekonomisk utveckling är inte möjlig utan ekologisk balans.

Skattesystemet ska förändras genom sänkt skatt på arbete och höjda skatter eller avgifter på energi och råvaror. Målet ska vara sänkt skattenivå för den enskilde. Centern betonar det personliga ansvaret. Decentralisering, personligt ägande samt minskad byråkrati är främsta medlen att öka den enskildes inflytande. Centern bekämpar såväl privat som statlig maktkoncentration.

Miljöhänsyn och överlevnad

En bra miljö har avgörande betydelse för välfärden. Ren luft, rent vatten och ett fungerande ekosystem är förutsättningar för mänskligt liv och hälsa. Därför måste målet vara att all miljöförstöring stoppas. Människan är beroende av naturens tillgångar och produktionsförmåga för att kunna leva. Dagens generation får inte påverka naturen så att kommande generationers möjligheter till ett fullvärdigt liv försämras. Varje generation har ett ansvar för att lämna ett bättre samhälle till nästa generation.

Miljöhänsynen ska byggas in i marknadsekonomin och vara ett mål för den ekonomiska politiken. Miljöavgifter och råvaruskatter ska användas för att åstadkomma en miljömässigt riktig användning av naturresurserna. Trafiken måste anpassas efter de miljöpolitiska målen. Arbetsmiljön ska förbättras.

Kärnkraften ska avvecklas. Det förutsätter en förnyelse av energisystemet.

- 1 Miljölagstiftningen ska skärpas! Den ska utgå ifrån människans förvaltaransvar. Kontroll och tillämpning måste förbättras.
- 2 Miljöavgifter ska i första hand införas på svavel, kväve, freoner, klor och lösningsmedel. Användningen av freoner ska upphöra inom fem år.
- 3 Inhemsk förnybara bränslen ska användas i större omfattning och vara befriade från skatt. Energibeskattningen ska skärpas på kol, olja och uran till förmån för sänkt

inkomstskatt.

- 4 Jord- och skogsbrukets hela kapacitet ska utnyttjas för produktion av livsmedel, energi och fiberråvaror. Det öppna odlingslandskapet bevaras.
- 5 Biotekniken ska regleras i en särskild lag och ges etiska, sociala och miljömässiga ramar.
- 6 Internationellt bistånd ska främst inriktas på stöd till de fattigaste människorna och till att lösa lokala och internationella miljöproblem.

Rättvis fördelning

Centern arbetar för ett decentraliserat samhälle, där resurserna fördelas rättvist, skatt tas ut efter bärkraft och människor kan påverka sin situation. Handikappade ska ha full delaktighet i samhällslivet. Likvärdiga levnadsvillkor ska råda i hela landet. Det gäller allas rätt till arbete. Det gäller kommunikationer, utbildning och vård. De flyktingar vi tar emot ska snabbt få möjlighet till egen försörjning genom arbete.

Under senare år har klyftorna i samhället ökat såväl mellan människorna som mellan olika landsdelar. Endast omkring hälften av barnen får del av samhällets stöd till barnomsorgen. Vårdresurserna är ojämnt fördelade. Klyftan mellan rika och fattiga pensionärer har ökat liksom klyftan mellan rika och fattiga kommuner. Centern vill minska klyftorna och öka rättvisan mellan människor och mellan regioner. Inflationen måste bekämpas.

Det behövs bättre villkor för små och medelstora företag och för ett ökat nyföretagande. Förnyelsekraften inom näringslivet finns främst i mindre och medelstora företag.

Byggandet av smålägenheter, särskilt för ungdomar måste öka. Konkurrensen i byggandet bör öka för att bromsa kostnadsutveckling och hyresstegringar. En bra bostad är en social rättighet och en viktig grund för människors välfärd.

- 1 Vårdnadsbidrag ska införas till alla barnfamiljer med barn mellan 1 och 7 år med 15.000 kr per barn och år, lika för alla barn.
- 2 Skatten ska sänkas på vardagsmaten. Genom höjd moms på lyxvaror och kapitalvaror kan momsens på vardagsmaten halveras.
- 3 Friåret ska behållas i sjukvården. Det ger alla pensionärer rätt till 365 dagars kostnadsfri sjukhusvård. Rusta upp ålderdomshemmen och ge alla äldre rätt till trygg vård och valfrihet i boendet. Köerna i vården ska bort.
- 4 Människovårdande arbeten ska uppvärderas. Vårdarbetet ska organiseras så att vårdpersonalens ansvar och inflytande ökar. Då sätts patienten i centrum.
- 5 Skatteutjämningen ska förbättras mellan rika och fattiga kommuner för ökad rättvisa mellan alla inkomsttagare.
- 6 Höj grundavdraget och sänk marginalsatserna. Det möjliggör sänkt skatt i alla inkomstlägen.
- 7 Hushållssparandet bör stimuleras bl a genom införande av personliga investeringskonton.
- 8 Arbetsgivaravgifter och egenavgifter ska sänkas för småföretagare och egenföretagare. Företagsbeskattningen ska reformeras. Löntagarfonderna avskaffas.

Utbildning och utveckling

Utbildning och kultur berikar vårt samhälle och enskilda människors liv. Rätten till utbildning och ett aktivt kulturliv är också ett jämlikhetskrav. Därför ska det finnas tillgång till utbildning och ett skapande kulturliv i hela landet. Avarter som videogram med våldsinslag måste motverkas, drogkulturer bekämpas. Invandrarbarnens språkutveckling måste uppmärksammas genom väl utbyggd hemspråksundervisning. Centern slår vakt om den öppna folkkyrkan. Idrotten som folkrörelse måste värnas.

- 1 Grundskolan ska ha högst 25 elever i varje klass. Egna läroböcker, bra skollokaler och skolmat skapar bättre studie- och arbetsmiljö i skolan.
- 2 Yrkesutbildningen ska förbättras genom treåriga yrkestekniska linjer med inbyggd praktik.
- 3 De mindre högskolorna ska förstärkas med fasta forskningsresurser och fungera som regionala utvecklingscentra. Varje län ska ha minst en högskola.
- 4 Studielön ska införas istället för nuvarande studiemedelssystem för att minska skuldbördan för studerande.
- 5 En kultur- och folkrörelsefond ska inrättas för att utveckla kulturlivet och stärka de idéburna folkrörelserna. Den ska under de kommande tre åren tillföras 700 milj kr, som tas från statens inkomster från spel och lotterier.
- 6 Kulturarbetarna bör få rimligare skatte- och avgiftsbörda och möjligheter att utjämna inkomster mellan åren.

Genom miljöansvar och en rättvis fördelningspolitik vill Centern garantera alla människor rätt till välfärd, trygghet och utvecklingsmöjligheter. Det kan endast uppnås i ett decentraliserat samhälle.

Sverige behöver en ny riksdagsmajoritet med starkt centerinflytande.

CENTERN

Box 22107, 104 22 Stockholm, Telefon 08-54 07 30